

ускорение. Какво можем да знаем за тогавашните трескави дни и за всеобщата еуфория от възмездяването на жертвите и сбъдването на бляновете на вечно онеправданата балканска държавица или пък за масовата параноя на страха от войната? Затова нямаме право да съдим, но трябва да знаем какво и как е било. През тези драматични години – 1941–43 г. – Ф. П. Мутафова не само пише, но и активно работи за каузата на национализма и за укрепване на връзките с Германия. По логиката на всеотдайната си природа, щом е направила своя избор, отдава му се без колебания. Установява тесни контакти с Немския научен институт и с германското посолство в София. Посещава на три пъти Германия,³⁵ сама или с други колеги, участва в учредяването на Европейския писателски съюз във Ваймар и в още един негов конгрес. Избрана е за *sprecherin* /говорител на своята страна/ и се заема да организира българска секция на писателите към него. Впечатленията си от Хитлеровата държава споделя в статия, озаглавена “Двадесет дни във великия Райх”, където нарича това пътуване – “приказка” и завършва с благодарности и апологетика към “великия мъж и неговите сътрудници, които създадоха големия Райх.” Единствените ѝ лични придобивки от германската авантюра са немския превод и излизането на романа “Боянският майстор” (изд. “Жолнай-Бишоф” Виена, 1942 г.) в Германия и награда за книгата ѝ “Легенди” във Ваймар. Повече подробности за създаването на българска секция на профашисткия Европейски писателски съюз могат да се прочетат в показанията на Чавдар Мутафов в архива на ДС.³⁶ Там са изброени точно имената на писателите, които се включват в новоучредения клуб, с председател Фани Попова а те са: Теодор Траянов, Димитър Шишманов, Димитър Талев, Чавдар Мутафов, Павел Спасов, Атанас Далчев, Владимир Мусаков, Кирил Христов, д-р Димитър Стоевски, Димитър Пантелеев, Николай Марангозов, Кирил Кръстев, Николай Дончев, Вера Балабанова, Дамян Калфов. Към този списък са прибавени още 10 имена на видни учени и творци, поканени лично от д-р Карл Роте, секретар на ЕПС и дали съгласие за членство – проф. Ал. Балабанов, проф. Мих. Арнаудов, Ангел Каралийчев, Елин Пелин, Николай Лилиев, Елисавета Багряна (впоследствие се отказала), Владимир Полянов, Стилиян Члингиров, Владимир Василев, проф. Борис Йоцов. Това са **саморъчни показания на Чавдар Мутафов, подписани на 16.XI.1944 г.** В пост скрипtum нека прибавя знаменателния епизод, в който Добри Немиров се сърди и не поздравява Фани, затова, че не е бил поканен от д-р Роте и такава важна работа е минала без него. Разбираемо е, че се и чувствал пренебрегнат, щом се включват доброволно почти всички днешни литературни класици. Доколко списъкът е верен или измислен, не мога да кажа, само посочвам фактите от архива. Клубът на писателите – “европеисти” е именуван “Иван Вазов”. Общността не развива никаква дейност

³⁵ Мутафова, Ф. П. Двадесет дни във Великия райх. Пътни впечатления. В. Дневник, бр. 12606, 1942 г.

³⁶ Архив на МВР. оп. 5, фонд № 5, а. е. 286. Досие на Ч. Мутафов.